

Nr 387.

Av herrar **Lundell** och **Eriksson** i Frägsta, *angående ändring av gällande bestämmelser om beskattning av äkta makar.*

Föreskrifterna för beskattning av äkta makar kunna icke anses tillfredsställande. Dessa föreskrifter innehållas i kommunalskattelagen 52 §, förordningen om statlig inkomst och förmögenhetsskatt 19 § och förordningen om särskild skatt å förmögenhet 4 §. Föreskrifterna innebära att makarnas beskattningsbara belopp resp. beskattningsbara förmögenhet beräknas för makarna gemensamt på grundvalen av deras sammanlagda inkomster och sammanlagda förmögenheter och att härå beräknad skatt sedan uppdelas mellan makarna efter förhållandet mellan deras taxerade inkomster eller taxerade belopp resp. skattepliktiga förmögenheter.

I fråga om den kommunala inkomstskatten och landstingsskatten, som ju äro proportionella, innebär förfarandet med sammanräkning av makarnas taxerade inkomster en merbelastning endast därigenom, att hustruavdraget är mindre än grundavdraget. Denna olikhet uppväges ej av det särskilda avdraget om 200 kronor för gift kvinna, bl. a. emedan detta avdrag ej får »bankas».

I fråga om den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten och värnsskatten, som båda äro starkt progressiva, innebär sammanräkningen av makarnas taxerade belopp, eftersom hustruavdraget och grundavdraget här äro lika, att den ena makens beskattningsbara belopp beskattas så mycket högre, som om det låge ovanpå den andra makens beskattningsbara belopp, i stället för att även det ligga an mot botten av skiktsskalan. Højningen i påförd skatt blir genom denna upplyftning avsevärd, och makarna komma alltså att var för sig bliva påförda högre skatter än om de ej ingått äktenskap.

Detta förhållande mellan makarnas sammanlagda skatt före och efter äktenskapets ingående förskjuter sig något, då fråga blir om makar, vilkas enskilda taxerade belopp för endera eller för båda makarna överskjuter 5 000 kronor. Skatteförordningens tabeller V för ensamstående skattskyldiga äro nämligen så konstruerade, att fulla grundavdrag inklusive bankning åtnjutas endast till taxerade belopp av 5 000 kronor. Vid högre taxerade belopp minskas avdragen, och denna minskning gör, att skatten för de gifta makarna mindre kommer att överskjuta skatten för samma personer, därest de ej vore gifta med varandra.

I fråga om den särskilda skatten på förmögenhet medför progressiviteten på samma sätt högre skatter efter äktenskapets ingående än före ingåendet.

Det är tydligt, att sådana beskattningsföreskrifter icke kunna verka befordrande på familjebildningen i en tid, då allt flera kvinnor skaffat sig yrkesarbete före äktenskapet och även i allt större utsträckning önska fortsätta därmed under äktenskapet. Lämpligaste utvägen torde vara att reglerna om sammanläggning av inkomster resp. av förmögenheter borttagas och att makarna sålunda taxeras och beskattas såsom av varandra oberoende skattskyldiga. Vid beräkning av inkomst- och förmögenhetsskatt borde deras ortsavdrag dock lämpligen beräknas efter 16 § 1 mom. andra stycket och ej efter tredje stycket. Barnavdrag finge väl tillgodoräknas fadern eller tillgodoräknas båda föräldrarna med hälften var.

Dessa förmånligare avdragsregler skulle ev. i folkökningens intresse kunna kompletteras på samma sätt, som förekommer någonstades i utlandet, att de gälla endast vissa år efter äktenskapets ingående (t. ex. 5 år) och bortfalla därefter, därest barn ej fötts under tiden i äktenskapet, för att ersättas av andra regler med mindre avdrag. Ortsavdragen skulle väl i sådant fall kunna återgå till beräkning efter 16 § 1 mom. tredje stycket, d. v. s. efter tabell V, men efter en omarbetad sådan innebärande väsentligt sänkta avdrag även för taxerade belopp under 5 000 kronor.

Då ny utformning av ifrågavarande beskattningsföreskrifter knappast kan verkställas utan rätt omständliga beräkningar och överväganden, få vi under hänvisning till vad ovan anförts hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande för riksdagen av förslag om sådan ändring av beskattningen av äkta makar, att denna ej ökas till följd av äktenskapets ingående.

Stockholm den 23 januari 1944.

T. V. Lundell.

*Jonas Eriksson,
Frågsta.*